

Vnitřní směrnice OSOC

č. 3/2019

Čerpání finančních prostředků ze státního příspěvku na výkon pěstounské péče v souvislosti se zajištěním realizace práv a povinností osoby pečující/v evidenci upravených v § 47a odst. 2 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí ve znění pozdějších předpisů.

V Praze dne 20. 7. 2019

Čl. I

Tato vnitřní směrnice upravuje pravidla pro čerpání finančních prostředků ze státního příspěvku na výkon pěstounské péče v souvislosti se zajištěním práv a povinností osoby pečující/v evidenci upravených v § 47a odst. 2 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZoSPOD“).

Tato směrnice je zpracována v souladu s dotčenými právními předpisy a Instrukcí náměstkyně pro řízení sekce sociální politiky MPSV č. 8/2019 ze dne 3. 6. 2019, účinné od 1. 7. 2019

Čl. II

Podle ustanovení § 47a odst. 2 ZoSPOD má osoba pečující/v evidenci

a) právo na poskytnutí trvalé nebo dočasné pomoci při zajištění osobní péče o svěřené dítě; tato pomoc spočívá zejména v zajištění krátkodobé péče

1. po dobu, kdy je osoba pečující nebo osoba v evidenci uznána dočasně práce neschopnou nebo při ošetřování osoby blízké,
2. při narození dítěte,
3. při vyřizování nezbytných osobních záležitostí,
4. při úmrtí osoby blízké,

b) právo na poskytnutí pomoci se zajištěním celodenní péče o svěřené dítě nebo děti, která je přiměřená věku dítěte, v rozsahu alespoň 14 kalendářních dnů v kalendářním roce, jestliže svěřené dítě dosáhlo alespoň věku 2 let,

c) právo na zprostředkování psychologické, terapeutické nebo jiné odborné pomoci alespoň jednou za 6 měsíců,

d) právo na zprostředkování nebo zajištění bezplatné možnosti zvyšovat si znalosti a dovednosti podle písmene f),

e) právo na pomoc při plnění povinností podle písmene h), včetně pomoci při zajištění místa pro uskutečňování styku oprávněných osob s dítětem a při zajištění asistence při tomto styku,

f) povinnost zvyšovat si znalosti a dovednosti v oblasti výchovy a péče o dítě v rozsahu 24 hodin v době 12 kalendářních měsíců po sobě jdoucích,

g) povinnost umožnit sledování naplňování dohody o výkonu pěstounské péče podle § 47b odst. 5 a spolupracovat se zaměstnancem pověřeným sledovat vývoj dětí podle § 19 odst. 6,

h) v souladu s individuálním plánem ochrany dítěte povinnost udržovat, rozvíjet a prohlubovat sounáležitost dítěte s osobami dítěti blízkými, zejména s rodiči a umožnit styk rodičů s dítětem v pěstounské péči, pokud soud rozhodnutím nestanoví jinak.

a na pokrytí osobních, provozních a věcných nákladů spojených s jejich zajištěním lze, dle pravidel dále uvedených, použít státní příspěvek na výkon pěstounské péče, kterého je Městská část Praha 4, Úřad městské části Praha 4, odbor sociální (dále jen „OSOC“) jako doprovázející organizace příjemcem.

Související náklady za stravu a ubytování, které je povinna uhradit osoba pečující/v evidenci, se odvíjí od výše příspěvku na úhradu potřeb dítěte poskytovaného dle ustanovení § 47f odst. 3 a 4 ZoSPOD, jehož výše k 20. 7. 2019 činí za kalendářní měsíc:

Věk dítěte	Základ v Kč	Dítě ve stupni závislosti I (lehká závislost)* v Kč	Dítě ve stupni závislosti II (středně těžká závislost)* v Kč	Dítě ve stupni závislosti III (těžká závislost)* v Kč	Dítě ve stupni závislosti IV (úplná závislost)* v Kč
Do 6 let	4 950	5 115	6 105	6 490	7 040
6 – 12 let	6 105	6 215	7 480	7 975	8 635
12 – 18 let	6 985	7 095	8 580	9 130	9 570

*dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů

Čl. III

1. Právo na poskytnutí trvalé nebo dočasné pomoci při zajištění osobní péče o svěřené dítě po dobu, kdy je osoba pečující nebo osoba v evidenci uznána dočasně práce neschopnou nebo při ošetřování osoby blízké.

Osobní péči lze zajistit zejména **formou**:

- osoby blízké rodině;
- komunitního a mateřského centra;
- jiné pěstounské rodiny;
- dobrovolníků;
- mateřské školy či jiného obdobného zařízení (dětské skupiny, soukromé školky);
- „paní na hlídání“.

Mezi uznatelné náklady (dále též „náklady“) na zajištění osobní péče lze zahrnout pouze:

- osobní náklady osoby, která osobní péči zajišťuje;
- poměrnou část nákladů na provoz prostor, kde osobní péče probíhá;
- hodinovou nebo denní sazbu poskytovatele služby;
- materiál na aktivity – pouze v případě, že se jedná o zajištění péče o více dětí zároveň,

a to ve výši v čase a místě obvyklé.

Na náklady na stravu, případně též na ubytování svěřeného dítěte přispívá osoba pečující/v evidenci částkou ve výši 1/30 částky příspěvku na úhradu potřeb dítěte za den, při poskytnutí celodenní stravy a ubytování. Není-li poskytována celodenní strava a ubytování, částka se o polovinu krátí.

Úhrada uznatelných nákladů je poskytována nejdéle po dobu 9, resp. 16 dnů, analogicky s příslušnými ustanoveními Hlavy VI. zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o nemocenském pojištění“), a to pouze za předpokladu, že osobě přechodně pečující nevznikne nárok na ošetřovné podle zákona o nemocenském pojištění, nebo jí z právního předpisu nevyplývá povinnost při péči o svěřené dítě pomáhat (ustanovení § 965 odst. 3 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů).

Úhradu nelze poskytnout za zajištění péče rodiči svěřeného dítěte, případně jinému předkovi tohoto dítěte, kteří mají vyživovací povinnost k danému dítěti. Těmto osobám by měla osoba pečující/v evidenci poskytnout přiměřenou část příspěvku na úhradu potřeb dítěte k zajištění stravy apod. Pobyt u rodiče či prarodiče dítěte je možné posuzovat jako prohlubování a rozvíjení sounáležitosti svěřeného dítěte s rodiči a dalšími blízkými osobami dle ustanovení § 47a odst. 2 písm. h) ZoSPOD.

Důvod pomoci při zajištění péče o svěřené dítě je osoba pečující/v evidenci, je-li to možné, povinna prokázat předem, nejpozději však do 3 dnů od vzniku překážky ve výkonu péče. V případě nemoci dokladem o pracovní neschopnosti, doporučením ke zdravotnímu výkonu či hospitalizaci. Zároveň s tím doloží odpovídající smlouvu uzavřenou mezi osobou pečující/v evidenci a osobou pomáhající, která zajišťuje osobní péči o dítě.

2. Právo na poskytnutí trvalé nebo dočasné pomoci při zajištění osobní péče o svěřené dítě při narození dítěte.

Platí totéž jako v bodu 1.

3. Právo na poskytnutí trvalé nebo dočasné pomoci při zajištění osobní péče o svěřené dítě při vyřizování nezbytných osobních záležitostí.

Platí totéž jako v bodu 1 s tím, že akceptovatelným uznatelným rozsahem osobní péče jsou maximálně 4 hodiny nepřetržitě a nejvýše 2x v jednom kalendářním měsíci.

4. Právo na poskytnutí trvalé nebo dočasné pomoci při zajištění osobní péče o svěřené dítě při úmrtí osoby blízké.

Pojem osoba blízká je definován v ustanovení § 22 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Platí totéž jako v bodu 1 s tím, že akceptovatelným uznatelným rozsahem osobní péče jsou maximálně 2 dny (analogicky dle zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů).

Čl. IV

Právo na poskytnutí pomoci se zajištěním celodenní péče o svěřené dítě nebo děti (dále jen „respitní péče“), která je přiměřená věku dítěte, v rozsahu alespoň 14 kalendářních dnů v kalendářním roce, jestliže svěřené dítě dosáhlo alespoň věku 2 let.

Poskytovaná pomoc slouží především k odpočinku a psychohygieně osob pečujících/v evidenci a lze ji proto čerpat v minimálním rozsahu ½ dne. Nesmí být v rozporu se zájmy a potřebami dítěte, musí být v souladu s individuálním plánem ochrany dítěte (dále jen „IPOD“).

Respitní péči lze zajistit zejména **formou**:

- osoby blízké rodině;
- komunitního a mateřského centra;
- jiné pěstounské rodiny;
- dobrovolníků;
- mateřské školy či jiného obdobného zařízení (dětská skupina, soukromá školka);
- „paní na hlídání“
- jednodenního výletu či akce;
- pobytových služeb (škola v přírodě, lyžařský výcvik, tábor včetně příměstského, ozdravný pobyt, zájezd apod.)

Mezi uznatelné náklady lze, kromě uznatelných nákladů uvedených v bodu 1, v případě pobytových služeb a jednodenních výletů či akcí, zahrnout také náklady na dopravu, stravu a ubytování osob, které péči o svěřené dítě nebo děti přechodně zajišťují a též účastnický poplatek, resp. cenu zájezdu, cena pobytu (tj. cena za balíček služby, z něhož nelze jednoznačně dovodit cenu jednotlivých položek, z nichž je služba složena – doprava, strava, ubytování apod.), a to ve výši v čase a místě obvyklé, maximálně však 500,- Kč za den pobytu.

Osoby pečující/v evidenci hradí spoluúčast ve výši 1/10 uznatelných nákladů, minimálně však 50,- Kč za den pobytu a plně pak hradí cenu pobytu nad stanovený maximální rámec hrazený OSOC, tj. 500,- Kč za den pobytu.

Samostatné služby, které nejsou zahrnuty v účastnickém poplatku, např. vstupné do hradů, zámků, muzeí a obdobných kulturních památek či zoologické nebo botanické zahrady, skipasy, úhrada vleků apod., hradí osoba pečující/v evidenci v plné výši.

Zajišťuje-li respitní péči OSOC zavazuje se osoba pečující/v evidenci uhradit spoluúčast nejpozději 7 dní přede dnem konání. Ve stejné lhůtě je osoba pečující/v evidenci povinna oznámit, že dítě se respitní péče nezúčastní, v takovém případě bude osobě pečující/v evidenci vrácena již uhrazená spoluúčast. V ostatních případech se uhrazená spoluúčast osobě pečující/v evidenci vrátí pouze za předpokladu, že dítě se respitní péče nemohlo zúčastnit ze zdravotních důvodů, což bude doloženo vyjádřením lékaře pro děti a dorost, nebo ze závažných rodinných důvodů.

Úhradu nákladů je možné na základě písemné žádosti poskytnout jak před realizací respitní péče, tzv. zálohově, tak i po její realizaci. Osoba pečující/v evidenci je povinna doložit potvrzení o účasti dítěte na respitní péči zajišťované externí organizací. V případě vyplacené zálohy je osoba pečující/v evidenci povinna toto potvrzení doložit nejpozději do 30 dnů ode dne ukončení respitní péče, na níž byla záloha poskytnuta. Ve stejné lhůtě je osoba pečující/v evidenci povinna vrátit celou částku zálohově uhrazených nákladů v případě, že se dítě respitní péče nezúčastnilo.

Spoluúčast nepřesahující částku 50 Kč se nevrací.

Uznatelným rozsahem respitní péče je 14 kalendářních dnů v kalendářním roce za každé z dětí svěřené do péče osoby pečující/v evidenci. Uvedený rozsah respitní péče se úměrně krátí v závislosti na době trvání dohody v daném kalendářním roce.

Nad rámec těchto 14 dnů lze uhradit uznatelné náklady poskytnuté pomoci jen, je-li toto poskytnutí pomoci odůvodněno vzhledem ke zdravotnímu stavu dítěte, náročností péče o něj (např. u dětí s autismem, u dětí se zdravotním znevýhodněním, dětí s ADHD). Tato podmínka se považuje za splněnou, je-li dítě uznáno za osobu závislou ve smyslu zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. A to do maximálního rozsahu respitní péče za kalendářní rok 28 kalendářních dnů.

Na náklady na stravu, případně též ubytování svěřeného dítěte přispívají osoby pečující/v evidenci částkou ve výši 1/30 částky příspěvku na úhradu potřeb dítěte za den při poskytnutí celodenní stravy a ubytování. Není-li poskytována celodenní strava a ubytování, částka se o polovinu krátí, a to i v případě, nejsou-li tyto náklady zahrnuty v účastnickém poplatku.

Čl. V

Právo na zprostředkování psychologické, terapeutické nebo jiné odborné pomoci alespoň jednou za 6 měsíců.

Jde o pomoc nad rámec poradenské činnosti stanovené v ustanovení § 11 ZoSPOD a § 4 prováděcí vyhlášky č. 473/2012 Sb., která je realizovaná prostřednictvím pracovníků OSOC. Vždy musí být splněna podmínka, že jde o pomoc, podporu a služby, které konkrétní rodina nebo dítě potřebují právě proto, že se jedná o dítě v náhradní rodinné péči (např. odborná pomoc při zpracování traumatu z odloučení dítěte od rodiny, navázání bližšího kontaktu s osobou pečující/v evidenci a jeho rodinou, zpracování následků nepřijetí ze strany spolužáků ve škole na základě skutečnosti, že je dítě svěřeno do pěstounské péče apod.).

Ze státního příspěvku na výkon pěstounské péče lze hradit odbornou pomoc svěřenému dítěti, osobě pečující/v evidenci a v odůvodněných případech, plynoucích z výkonu pěstounské péče, též jiným rodinným příslušníkům žijícím ve společné domácnosti, vyjma nákladů, které jsou hrazeny na základě jiných právních předpisů z jiných zdrojů – např. náklady na zdravotní pomůcky nebo náklady na osobní asistenci pro dítě ve škole apod.

Úhradu nákladů na zajištění odborné pomoci, v čase a místě obvyklých, zajistí v plném rozsahu OSOC, avšak pouze za předpokladu, že tato potřeba odborné pomoci vychází z IPOD. To znamená, že jakmile osoba pečující/v evidenci tuto potřebu zjistí, dostaví se neprodleně na místně příslušný orgán sociálně-právní ochrany dětí, který situaci vyhodnotí a dospěje-li k závěru nutnosti zajištění odborné pomoci, bezodkladně zaktualizuje IPOD. Na základě aktuálního IPOD bude klíčová pracovnice OSOC s osobou pečující/v evidenci spolupracovat na případném zajištění a rozsahu odborné pomoci. V případě, že k potřebě odborné pomoci dospěje OSOC vlastní činností, bezodkladně zaktualizuje IPOD, o této skutečnosti bez zbytečného dokladu informuje osobu pečující/v evidenci a pomůže jí odbornou pomoc zajistit.

Rozsah, časová dotace či potřebná doba poskytování odborné pomoci bude vždy indikována odborným pracovníkem, který bude tuto pomoc poskytovat, a který je beze všech pochyb erudovanou osobou k posouzení splnění účelu odborné pomoci.

Čl. VI

Právo na zprostředkování nebo zajištění bezplatné možnosti zvyšovat si znalosti a dovednosti podle písmene f).

Osoba pečující/ v evidenci by měla absolvovat takové kurzy či vzdělávání, aby témata byla pro ni přínosná a aktuální v souvislosti s péčí o svěřené děti.

Vzdělávání lze zajistit zejména **formou**:

- jednodenních školení;
- vícedenních, zpravidla víkendových školení;
- individuálního studia;
- e-learningu, a to pouze částečně - minimálně 6 hodin nutno absolvovat účastí na společném či individuálním vzdělávání vedené lektorem.

Úhradu uznatelných nákladů na povinné vzdělávání, tj. 24 hodin v době 12 kalendářních měsíců po sobě jdoucích, zajistí OSOC v plném rozsahu, včetně vícedenních školení, avšak pouze za předpokladu, že vzdělávání je zajišťováno zprostředkovaně, tj. jinou než doprovodnou organizací (OSOC) a cena, v čase a místě obvyklá, je vyjádřena tzv. účastnickým poplatkem, tj. en bloc, bez rozpočítání na jednotlivé položky (strava, ubytování, náklady lektora, pronájem místností apod.) a časová dotace vzdělávání každého dne pobytu, tj. včetně příjezdu a odjezdu je minimálně v rozsahu 6 hodin. Při individuálním zajištění školení, uhradí OSOC uznatelné náklady dle pravidel uvedených v tomto článku, pouze tehdy, je-li toto školení před jeho realizací prokazatelně odsouhlaseno OSOC.

Při počítání lhůty 12 kalendářních měsíců po sobě jdoucích se za počátek považuje vždy datum uzavření dohody nebo právní moc správního rozhodnutí, kterým jsou práva a povinnosti osoby pečující/v evidenci upravena v případě, kdy osoba pečující/v evidenci neuzavře dohodu v zákonem stanovené lhůtě.

Vznikne-li, z důvodu plnění povinnosti vzdělávání, potřeba zajistit osobní péči o svěřené dítě, tak tato bude realizována analogicky jako při zajištění osobní péče v době dočasné pracovní neschopnosti (čl. III bod 1.)

Čl. VII

Právo na pomoc při plnění povinností podle písmene h), včetně pomoci při zajištění místa pro uskutečňování styku oprávněných osob s dítětem a při zajištění asistence při tomto styku.

Ze státního příspěvku na výkon pěstounské péče lze hradit náklady na zaměstnance, který zajišťuje přípravu osob pečujících/v evidenci, svěřených dětí a rodičů nebo jiných osob blízkých na vzájemný kontakt. Dále lze hradit náklady na zaměstnance, který zajišťuje asistenci při osobním kontaktu, vyhodnocení kontaktu. Je-li kontakt realizován v prostorech, s jejichž užíváním jsou spojeny náklady, je možné uhradit poměrnou část těchto nákladů.

V odůvodněných případech lze hradit náklady na dopravu dítěte a v případě potřeby i doprovázející osoby pečující/v evidenci na místo, kde se má kontakt s osobou blízkou konat (např. rodič se nachází ve výkonu trestu odnětí svobody, rodič je nemajetný, a proto je kontakt realizován převážně na náklady osob pečujících/v evidenci apod.)

U osob v evidenci lze v odůvodněných případech proplatit náklady na dopravu a zcela výjimečně také náklady za ubytování v rámci procesu přebírání dítěte a předávání dítěte z přechodné pěstounské péče do biologické rodiny či do jiné náhradní rodiny. Odůvodněnost je dána zejména vzdáleností místa bydliště osob v evidenci a rodiny, kam je dítě předáváno. Ubytování je možné proplatit v maximálním rozsahu 5 dnů.

Čl. VIII

Směrnice v platném znění je součástí standardů kvality orgánu sociálně-právní ochrany Úřadu městské části Praha 4.

Tato směrnice nabývá účinnosti dnem 1. 8. 2019. Pro osoby pečující/v evidenci nabývá účinnosti nejdříve ode dne podpisu dodatku dohody, který na směrnici odkazuje.